

Education for foreigners in Azerbaijan

The Republic of Azerbaijan, which has a strong logistic base and highly qualified teaching faculty potential, has provided the preparation of personnel for foreign countries on different specialties since the late 1960s of the 20th century. During this period, many students from Asia, Africa and Latin America had studied at universities of Azerbaijan, including Baku State University, Azerbaijan Medical University, Azerbaijan State Oil Academy, Azerbaijan Technical University, Azerbaijan University of Architecture and Construction, Azerbaijan State Culture and Art University and Baku Musical Academy (the current name of education institutions).

In 1961, the preparation faculty for international students was established at Azerbaijan State Oil Chemistry Institute, which was in third place between 55 other faculties operated in the Soviet Union after Moscow State University named after M. Lomonosov, and Leningrad Polytechnic Institute. Each year, over 500 students were admitted to the faculty, where many graduates were granted a right to study in different faculties of universities operated in Azerbaijan. Thousands of international students from more than 70 countries in the world have studied at universities of Azerbaijan over the years. Among graduates of these universities are presidents, ministers, politicians, scientists, doctors, engineers and teachers.

It should be noted that, the analysis of content of international student contingent conducted in the late of 1990s of the 20th century has revealed the role and impact of graduates studied in Azerbaijan on the choice of some students, who have decided to study in Azerbaijan.

Some international students are studying within the relevant intergovernmental agreements, and some of them on a fee- paid basis, within contracts signed between them and universities. This factor has a positive impact on financial conditions of the university. Students from neighbouring countries, citizens of European countries, the USA, Japan, China, India, South Korea, Indonesia, and some Arabic countries are among students studied at universities of Azerbaijan.

Students from over 50 countries worldwide are currently studying for Bachelors, Masters, Postgraduate and Doctorate degrees on about 60 specialties at preparation and main faculties of Baku State University, Azerbaijan Medical University, Azerbaijan State Oil Academy, Azerbaijan Technical University, Azerbaijan University of Architecture and Construction, Azerbaijan State University of Culture and Art, Baku Musical Academy, Azerbaijan State Economic University, Baku Slavic University, Azerbaijan University of Languages, Azerbaijan National Conservatory, Azerbaijan State Academy of Fine Art, Azerbaijan State Pedagogical University, Nakhchivan State University, Sumgayit State University, Ganja State University, Azerbaijan State Agrarian University, including private universities such as Khazar University, Garb University, Qafqaz University, Tafakkur University and Odlar Yurdu University.

Study of international students at the state expense may be implemented within student exchange agreements between university and education establishments of foreign countries based on the notification from the ministry, committee and head of establishment that the relevant institution is subordinated to. The tuition fee of overseas students is defined and approved by the Ministry of Education in accordance with proposals of universities.

The foreigners permanently living in Azerbaijan and stateless persons have the same educational right

The majority of international students wishing to study in Azerbaijan do not speak both Azeri and Russian languages (teaching languages at universities of Azerbaijan), or their knowledge of the language is not at the academic level. Therefore, as it noted in Regulations, they are admitting to the relevant university after submitting a state document on the completion of language preparation courses at the education institutions of Azerbaijan. International students having the educational document accepted in Azerbaijan can be enrolled to the preparation courses. At the end of the course, they are taking final exams, and those, who overtake the exam, will get a certificate. Thereafter, overseas students may study at the university on the fee-paid basis (within the personnel contract), or at the state expense in accordance with the notification of the Ministry of Education.

Currently, 15 universities (the current names of universities) have the following structures preparing overseas students to the higher education:

1.	Azerbaijan State Oil Academy (faculty)	1961
2.	Azerbaijan Medical University (faculty)	1969
3.	Azerbaijan University of Architecture and Construction (faculty)	1984
4.	Nakhchivan State University (under the dean's office of international students)	1992
5.	Baku State University (department)	1996
6.	Azerbaijan Technical University (department)	1996
7.	Baku Slavic University (department)	2000
8.	Azerbaijan University of Languages (centre)	2002
9.	Azerbaijan State University of Culture and Art (department)	2004
10.	Baku Academy of Music (unit)	2004
11.	Qafqaz University (faculty)	2004
12.	Azerbaijan State Economic University (section)	2005
13.	Sumgayit State University (department)	2006

14. Azerbaijan State Pedagogical University (faculty)	2008
15. Azerbaijan State Academy of Art (department)	2010

Foreigners and stateless persons, whose level of preparation is relevant to the bachelor's degree level, are admitted to the second (master's degree) level of universities. International students received bachelor's degree at overseas universities may be admitted to the Master's degree level via an externship after taking an exam on language knowledge.

Admission to the postgraduate study has conducted by universities in accordance with existing rules.

In contrast to previous years, the number of overseas students and universities, where they studied, has increased over the decade 1998-2008. Thus, in 1998/1999 academic year the number of students studied in Azerbaijan were 1 470 people. Compared to these figures, their number has increased four times. It is worth being mentioned that, at first years the majority of students were from Turkey, but in the following years the geography of countries represented by international students has expanded. In 1999/2000 academic year about 1 580 overseas students from 18 countries studied at universities of Azerbaijan. According to the statistical data for 2008/2009 academic year, 7 150 students from 40 countries, including Turkey, Germany, Israel, Egypt, South Korea, Pakistan, India, Jordan, Iran, Bangladesh, Nigeria, Cyprus, Malawi, Morocco, Sudan, etc., have studied at universities of Azerbaijan. In 2010/2011 academic year this figure has decreased to 6173 people representing 50 countries worldwide.

International students generally prefer specialties such as international relations, international economic relations, history, sociology, philosophy, journalism, Azeri language and literature, Russian language and literature, Turkish language and literature, English language, mathematics, chemistry, physics, biology, computer engineering, international business, banking and currency turnover, international business, technology and design, management, development and exploitation of oil and gas wells, oil and gas engineering and warehouse wiring electrical engineering, graphics, design, regional studies, translation, dentistry, pharmacy, etc.

The increase in the number of overseas students is mainly connected with a stable social-political environment established in the country. Pursuant to proposal activity of national leader Heydar Aliyev the created stability, developmental dynamics and success achieved on the worldwide recognition of the Republic have had a positive impact on the education field and attracted more international students to universities of Azerbaijan. Due to the fruitful activity of President Ilham Aliyev, who is a worthy follower of Heydar Aliyev, students coming to Azerbaijan have always expressed satisfaction with the environment created in Azerbaijan and its education field.

The Strategy Paper of EU on the European Neighbourhood Policy confirmed in 2004, purposes the participation of "new neighbours" including Azerbaijan to the education programs of organization. The participation of Azerbaijan in the above-listed programs is intended to direct the bilateral relations between Azerbaijan and the EU in the education field to the new level.

In recent years, the number of students from other countries, such as China, India, Bangladesh, Pakistan and Nigeria has increased as well.

Students from China are in the third place among international students studied in Azerbaijan. Their number has rapidly increased over the last years.

In 2002, a few numbers of Chinese's students studied at Azerbaijani universities. In 2004/2005 academic year, their number has reached 143 people, in 2005/2006 – 164, in 2006/2007 – 219, and in 2007/2008 – 173 students. In 2008/2009 academic year 228 students from China studied in Azerbaijan, in 2009/2010 their number has increased to 246 people.

In recent years, the number of students from Turkmenistan, India, Iraq, Egypt, Pakistan, Sudan, Syria and Nigeria has increased. Among overseas students studying in Azerbaijan are students from Malawi, Republic of Cameroon, and island countries, such as Mauritius and Comoros.

Today, the study of overseas students in Azerbaijan is the priority field in the international relations of the Ministry of Education. According to the international practice, a tough competitiveness is existed in this field. Universities all over the world are interested in the attraction of more international students.

The vast majority of international students (excluding those, who receive scholarships) are studying within the individual contract on a fee-paid basis. This fact has a positive impact on the budget of universities. Furthermore, the country is interested in the training of people, who are familiar with the culture, traditions and language of the country. Therefore, the extension in the number of students studying in Azerbaijan may be assessed as a fact worthy of approval.

International students are studying at universities of Azerbaijan in the following specialties needed for their countries

Medicine: 15%

Economics and Management: 11%

Culture and Art: 3%

Agriculture: 1%

Engineering – Technical construction: 33%

Humanities (international relations, international law, regional studies, European studies, history, political science, sociology, philosophy, journalism, foreign language): 19%

Pedagogy: 18%

Required documents for studying in Azerbaijan Universities:

- 1) Application letter**
- 2) Secondary School Certificate/ attested at the Corresponding Ministry in your country**
- 3) Passport**
- 4) Photo 3x4 (12 pcs./ on a red background)**
- 5) Medical Report**
- 6) CV/ Resume**

Application deadline: September 10

Starting date: September 15

**Universities provide students with residence permit and Hostel.
One year Preparation course is about 600 euro.**

Əcnəbilərin Azərbaycanda təhsili

Güclü maddi-texniki bazaya və yüksək səviyyəli professor-müəllim potensialına malik olan Azərbaycan Respublikasının ali məktəbləri ötən əsrin 60-cı illərindən başlayaraq xarici ölkələr üçün müxtəlif ixtisaslar üzrə kadr hazırlığı sahəsində ilk addımları atıb. Həmin dövrdə Azərbaycandakı bir sıra təhsil müəssisələrində xaricilər, daha çox Asiya, Afrika və Latın Amerikasına ölkələrindən olan tələbələr müxtəlif ixtisaslara yiyələniblər. Bu ali məktəblər sırasında Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası, Azərbaycan Texniki Universiteti, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti və Bakı Musiqi Akademiyasının (ali məktəblərin indiki adları göstərilir) adlarını göstərmək olar.

1961-ci ildə Azərbaycan Dövlət Neft-Kimya İnstitutunun nəzdində yaranmış əcnəbi tələbələr üçün hazırlıq fakültəsi qısa bir zamanda Sovet İttifaqında fəaliyyətdə göstərən 55 hazırlıq fakültəsi arasında M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti və Leningrad Politeknik İnstitutundan sonra 3-cü yeri tuturdu. İldə 500-dən artıq əcnəbi vətəndaş qəbul edən bu fakültənin məzunlarının çoxu ölkəmizin ali məktəblərinin müxtəlif fakültələrində təhsillərini davam etdirmək hüququ qazanırdı. Bu illər ərzində dünyanın 70-dən çox ölkəsindən olan minlərlə əcnəbi tələbə Azərbaycanın müxtəlif ali məktəblərinin diplomlarını fəxrlə daşıyaraq aldıkları ixtisasla ölkələrində yüksək səviyyəli mütəxəssis kimi çalışırdılar. Bu ali məktəblərin məzunları arasında dövlət başçısı, nazir, siyasətçi və elm xadimləri, həkim, mühəndis və müəllimlərə rast gəlmək olar.

Müstəqillik əldə etdikdən sonra keçmiş Sovet İttifaqı məkanında yalnız Azərbaycan əcnəbi tələbələrə yarımçıq qalan təhsillərini SSRİ-nin üzərinə götürdüyü öhdəliklər əsasında başa çatdırmaq imkanı yaradıb. O vaxt bu hadisə beynəlxalq aləmdə ən yüksək səviyyələrdə müsbət hal kimi qiymətləndirildi.

Yeri gəlmişkən, ötən əsrin 90-cı illərinin sonlarında respublikamızda artan xarici tələbə kontingentinin tərkibini təhlil edərkən məlum olur ki, bu tələbələrin bir hissəsinin Azərbaycana gəlməsində ölkəmizdə təhsil almış məzunların da təsiri və rolu olub.

Hazırda Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası, Azərbaycan Texniki Universiteti, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti, Bakı Musiqi Akademiyası, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti, Azərbaycan Dillər Universiteti, Azərbaycan Milli Konservatoriyası, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Sumqayıt Dövlət Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti ilə yanaşı, özəl sektordan olan Xəzər Universiteti, Qərb Universiteti, Qafqaz Universiteti, Odlar Yurdu Universiteti kimi özəl ali məktəblərin hazırlıq və əsas fakültələrində dünyanın 50-ə yaxın ölkəsindən olan əcnəbilər bakalavr, magistratura, aspirantura və doktorantura pillələrində 60-dək ixtisas üzrə təhsil alır.

Azərbaycanda əcnəbi tələbələrin, onların təhsil aldıkları ali məktəblərin və təmsil etdikləri ölkələrin sayının artması bu sahədə normativ bazaya yenidən baxılması zərurətini yaratdı. Həm Azərbaycan vətəndaşlarının xaricdə təhsili, həm də əcnəbilərin Azərbaycanda təhsilini tənzimləyən Təhsil Nazirliyi tərəfindən hazırlanan yeni müvafiq əsasnamə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 06.03.2001-ci il tarixli, 56 nömrəli qərarı ilə «Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının təhsil almaq üçün xarici ölkələrə göndərilməsi və xarici ölkə vətəndaşlarının Azərbaycanın tədris müəssisələrində təhsil almaları haqqında Əsasnamə» təsdiq edilib. Bu sahədə növbəti bir sənəd

təhsil nazirinin 27.03.2001-ci il tarixli əmri ilə təsdiq olunmuş «Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan ali təhsil müəssisələrinin beynəlxalq əlaqələr qurumlarının əsas fəaliyyət istiqamətləri haqqında təlimat»dır.

Müvafiq Əsasnaməyə görə Azərbaycanın tədris müəssisələrində təhsil aşağıdakı əsaslarla həyata keçirilir:

- hökumətlərarası müqavilələr və Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrlə mədəni və elmi əməkdaşlıq planları əsasında;

- Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin xarici ölkələrin təhsil qurumları, təhsil müəssisələri və ictimai təşkilatları ilə bağladığı müqavilələr əsasında;

- təhsil müəssisələri arasında bağlanmış birbaşa müqavilələr əsasında;

- qeyri-hökumət və xeyriyyə cəmiyyətlərinin təsis etdiyi təqaüdlər əsasında.

Əcnəbi tələbələrin dövlət hesabına təhsili müvafiq müəssisələrin tabe olduğu müvafiq nazirlik, komitə və idarə rəhbərlərinin göndərişi və təhsil müəssisəsi ilə xarici ölkə təhsil müəssisələri arasında bağlanmış müqavilələrə uyğun tələbə mübadiləsi çərçivəsində həyata keçirilə bilər. Dövlət ali təhsil müəssisələrində əcnəbi tələbələrin ödənişli əsaslarla təhsilinin bütün növləri üçün təhsil haqqı təhsil müəssisələrinin təklifi ilə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunur və təsdiq edilir.

Hazırda respublikamızın 14 ali məktəbində (ali məktəblərin indiki adları verilir) əcnəbi vətəndaşları ali təhsilə hazırlayan aşağıdakı strukturlar mövcuddur:

1.	Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (fakültə)	1961
2.	Azərbaycan Tibb Universiteti (fakültə)	1969
3.	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (fakültə)	1984
4.	Naxçıvan Dövlət Universiteti (əcnəbi vətəndaşların dekanlığının nəzdində)	1992
5.	Bakı Dövlət Universiteti (şöbə)	1996
6.	Azərbaycan Texniki Universiteti (şöbə)	1996
7.	Bakı Slavyan Universiteti (şöbə)	2000
8.	Azərbaycan Dillər Universiteti (mərkəz)	2002
9.	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti (şöbə)	2004
10.	Bakı Musiqi Akademiyası (bölmə)	2004
11.	Qafqaz Universiteti (fakültə)	2004
12.	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (şöbə)	2005
13.	Sumqayıt Dövlət Universiteti (şöbə)	2006
14.	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (fakültə)	2008
15.	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası (şöbə)	2010

Əgər SSRİ dövründə Azərbaycanda təhsil alan əcnəbi tələbələr yalnız rus dilində təhsil alırdılarsa, respublikamız müstəqillik əldə etdikdən sonra əcnəbi tələbələrin bir çoxu tədris dili olaraq Azərbaycan dilini seçirlər. Buna görə də ali məktəblərin əcnəbi vətəndaşlar üçün hazırlıq qurumları hazırlıq kurslarını iki dildə aparır.

Əcnəbi tələbələrlə işləyən kafedralarda yeni tədris planları və proqramları hazırlanaraq təsdiq edilib. Hazırlıq fakültələrində dərslər Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası tərəfindən təsdiq olunmuş ixtisas qruplarına daxil olan fənlər üzrə vahid tədris planı əsasında aparılır. Dərslərin keçirilməsi üçün ali məktəblərdə xüsusi auditoriya fondu ayrılıb, kafedralarda yeni dərslilər hazırlanıb, kitabxanalar əcnəbi tələbələrin tədrisi ilə bağlı yeni ədəbiyyatlarla təmin edilib. İstər hazırlıq, istərsə də əsas fakültələrdə əcnəbilərin hazırlığına yüksək ixtisaslı, zəngin təcrübəyə malik olan mütəxəssislər cəlb olunub.

Ali təhsil müəssisələrinin ikinci (magistr) pilləsinə mövcud qaydaların tələbləri gözənilməklə təhsil səviyyəsi ali təhsilin bakalavr səviyyəsinə uyğun gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər qəbul edilirlər. Azərbaycandan kənardakı ali məktəblərin bakalavr pilləsinin məzunu olan əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər dil hazırlığını keçdikdən sonra, yaxud təlim dilini əvvəlcədən bildiyi halda eksternat yolu ilə dil hazırlığı üzrə imtahan verərək magistr pilləsinə qəbul oluna bilərlər.

Ötən illərlə müqayisədə 1998-2008-ci illərdə həm əcnəbi tələbələrin, həm də onların təhsil aldıkları ali məktəblərin sayında yüksələn dinamika özünü göstərir. Belə ki, 1998-1999-cu tədris ilində respublikamızda təhsil alan əcnəbi vətəndaşların sayı 1 470 nəfər olub. Həmin rəqəmlərlə müqayisədə Azərbaycanda əcnəbi tələbələrin sayı dörd dəfədən çox artıb. Burada bir məsələ də xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, əgər ilk dövrdə əcnəbi tələbələrin böyük əksəriyyətini Türkiyədən olan tələbələr təşkil edirdilərsə, sonrakı illərdə əcnəbi tələbələrin təmsil etdiyi ölkələrin coğrafiyası da xeyli genişləndi. 1999-2000-ci tədris ilində respublikamızda dünyanın 18 ölkəsindən 1 580 əcnəbi tələbə təhsil alıb. 2008-2009-cu tədris ilinə olan məlumata görə Azərbaycan ali məktəblərində 40 ölkədən, o cümlədən Türkiyə, Almaniya, İsrail, Misir, Cənubi Koreya, Pakistan, Hindistan, İordaniya, İran, Banqladeş, Nigeriya, Kipr, Malavi, Mərakeş, Sudan, Yəmən, Liviya, Çin, Tunis, Rusiya Federasiyası və digər ölkələrdən 7 150 tələbə təhsil alıb.

Onlar, əsasən beynəlxalq münasibətlər, beynəlxalq iqtisadi münasibətlər, tarix, sosiologiya, psixologiya, fəlsəfə, jurnalistika, Azərbaycan dili və ədəbiyyatı, rus dili və ədəbiyyatı, türk dili və ədəbiyyatı, ingilis dili, alman dili, roman dilləri, avropaşünaslıq, riyaziyyat, kimya, fizika, biologiya, kompüter mühəndisliyi, memarlıq, inşaat, geodeziya, tikinti iqtisadiyyatı, kommərsiya, ticarətin iqtisadiyyatı, informatika və idarəetmə, bank işi və pul tədavülü, beynəlxalq biznes, texnologiya və dizayn, istehsal və xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı, menecment, faydalı qazıntı yataqlarının işlənməsi, texnoloji maşınlar və avadanlıqlar, neft və qaz quyularının işlənməsi və istismarı, neft və qaz kəmərlərinin və anbarlarının layihələndirilməsi, elektromexanika, neft və qaz quyularının qazılması, neft-qaz və alternativ enerji

texnologiyası, müxtəlif fənlərə aid pedaqoji ixtisaslar, qrafika, dizayn, rəngkar, teatr-dekor, xanəndə, xalq çalğı alətləri, xor-dirijor, bəstəkarlıq, musiqişünaslıq, regionşünaslıq, tərcümə, yunanşünaslıq, müalicə-profilaktika, stomatologiya, əczaçılıq və digər ixtisaslara üstünlük verirlər.

Əcnəbi tələbələrin Azərbaycanda təhsil almalarına meylliyi bir neçə amil ilə izah etmək olar. Bunlardan ən başlıcası respublikamızda stabil ictimai-siyasi mühitin olmasıdır. Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində respublikamızda yaranmış stabillik, inkişaf dinamikası və Azərbaycanın dünyada tanınması yolunda əldə olunmuş uğurlar təhsildə, o cümlədən əcnəbilərin Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrinə cəlb olunmasında da özünü göstərir. Heydər Əliyev yolunun layiqli davamçısı olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin səmərəli fəaliyyəti nəticəsində ölkəmizə təhsil almaq üçün gələn əcnəbilər, həqiqətən, respublikamızdakı mühitdən, o cümlədən təhsildən razı qaldıqlarını həmişə ifadə edirlər.

Eyni zamanda, Azərbaycanın diplomların tanınması istiqamətində 3 beynəlxalq konvensiyaya, o cümlədən 1997-ci ildə qəbul olunmuş Avropa regionunu əhatə edən Lissabon Konvensiyasına qoşulması universitetlərimiz tərəfindən verilən diplomların digər dövlətlərdə tanınması üçün çox əhəmiyyətli hüquqi bazadır.

2004-cü ildə Avropa İttifaqının Yeni Qoşulmuş Siyasətinə dair qəbul etdiyi Strategiya Sənədində bu qurumun təhsil proqramlarında "yeni qoşular", o cümlədən Azərbaycanın iştirakı da nəzərdə tutulub. Qeyd olunan proqramlarda Azərbaycanın iştirakı Avropa İttifaqı ilə ölkəmiz arasında təhsil sahəsində qarşılıqlı faydalı əlaqələri yeni mərhələyə yönəldilib.

2002-ci ilə qədər Azərbaycan universitetlərində cəmi bir neçə çinli tələbə təhsil alırdı. 2004-2005-ci tədris ilində Azərbaycanda təhsil alan çinli tələbələrin sayı 143, 2012/2013-cü ildə isə 195 nəfərdir.

Əcnəbi tələbələr Azərbaycanın ali məktəblərində öz ölkələri üçün tələb olunan aşağıdakı ixtisas sahələri üzrə təhsil alırlar.

